

og forklarende punkt forøvrig, da mange av deltagerne fra søkerlandene var atskillig yngre enn vår "delegasjon" fra Norge.

Seminalet var også viktig med tanke på å knyttet en nærere kontakt mellom vår samarbeidspartner, SKSK, og instituttet, også på studentnivå.

Seminalet ga et godt faglig utbytte, med mange interessante problemstillinger – problemstillinger som i ettertid også har fått en sentral plass i den nasjonale slovenske debatten. Dette har ført til at motstanden mot NATO i Slovenia i dag er på godt norsk EU nivå – uten at vi skal påta oss noe av æren eller skylden for det.

Espen R Haugsten

Uteksaminerte studenter våren 2002

Mars 2002

Mæland, Pål Andreas: The Democratization of Minds. Consolidation of a Civic Culture in the Visegrád countries: Poland, the Czech Republic, Slovakia and Hungary 1989-99

Muriaas, Ragnhild Louise: "Two Bulls in a Kraal" -Recognising cultural difference in a post apartheid South Africa.

Retterås, Rønnaug Mathiasen: Organisasjoner og stat i Kina. - En analyse av Næringslivsorganisasjonens og Kvinneorganisasjonens autonomi i forhold til staten.

Juni 2002:

Brynjulfen, Yngve: Ideologi teller, avstand avgjør? Sosialdemokraters og konservatives holdning til krav om økt autonomi i Storbritannia og Rigsfelleskabets periferier.

Dahl, Siri: Politisk klientelisme på Sicilia.

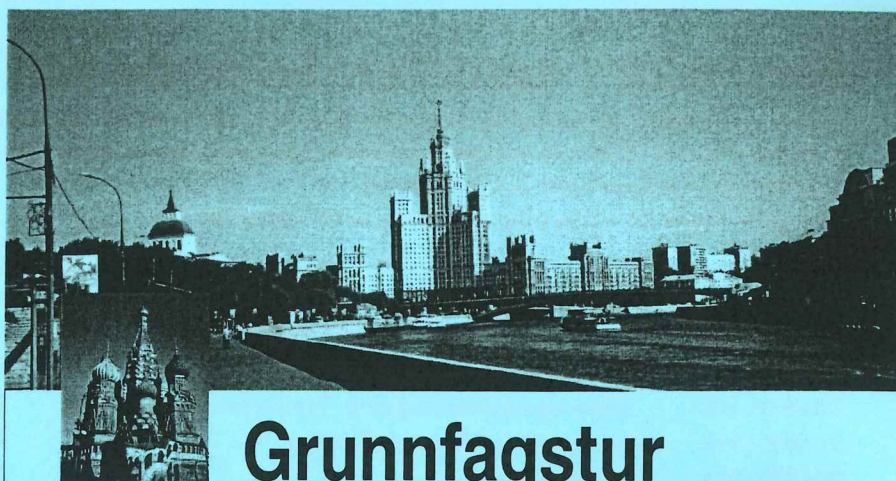
Jakobsen, Jo: Når forsvar er det beste angrep. En spillteoretisk analyse av det amerikanske missilforsvarets formål og mulige konsekvenser.

Knappskog, Tom: Downward federalisation in Western Europe – Structural Conditions and Political Action.

Stene, Beate Watne: IKT og Afrika: Politiske og økonomiske betingelser.

Svendsen, Inger Christine: Asymmetrical Federalism: A Study of Centre-Periphery Relations in Russia 1993-98.

Tvedt, Kjetil: Kan prinsipal-agent teorien forklare overskridingar i offentlig sektor. Ei samanliknande analyse av prosjekta Nordhordlandsbrua og Rennfast i lys av prinsipal-agent teori.

Grunnfagstur til Moskva 5. - 14. mai

Det var en ivrig og spent gjeng på hele 87(!) sampol studenter som søndag 5. mai landet på Sheremetyevo lufthavn like utenfor Moskva etter en minnerik tur med Aeroflot Russian Airlines. En ekstra spenning kunne nok merkes hos turkomiteen som de siste ukene hadde jobbet iherdig med å legge alle brikkene på plass. Særlig de programansvarlige hadde allerede fått god kjennskap til det russiske byråkrati, hvor konkrete svar og informasjon ofte er en mangel, og hadde nok derfor sine tvil om at alt skulle gå like knirkefritt. Tidenes største (og siste) grunnfagstur fra sampol var i gang - og knirkefritt gikk det!

Programmet var tettepakket og variert med stort faglig utbytte. To dager besøkte vi MGIMO - Moskva Statlige Institutt for Internasjonale Relasjoner. "Misja" som nok er kjent for de fleste på instituttet, holdt foredrag om russisk asymmetrisk føderalisme, mens viserektor Andrei Melville fortalte om Putins regime samt russernes forhold til sitt eget politiske system. På MGIMO undervises det også i norsk, og på flytende Oslo-dialekt fikk vi en historisk gjennomgang av forholdet mellom Russland og Norge. Norskstudentene var også mer enn ivrige etter å tilbringe tid sammen med oss og flere fikk en smakebit av den russiske studenthverdagen. Den fristet visst!

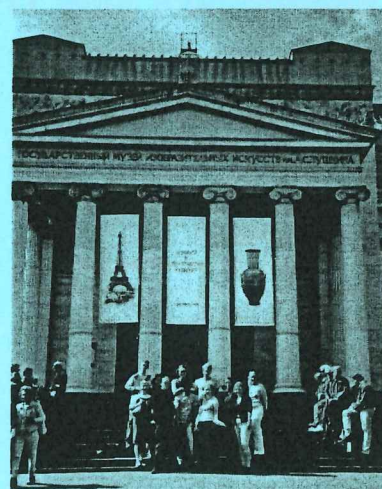
På programmet stod også besøk i den norske ambassaden hvor vi fikk innblikk i de rent diplomatiske samt Eksportrådets arbeidsområder. Langt mindre "diplomatsk" var da Hans Wilhelm Steinfelds besøk på hotellet vårt hvor han holdt et forrykende foredrag om Kaukasus-området, Putin samt Russlands sosiale situasjon.

Innimellom alt dette ble det god tid til å studere metropolens kulturelle herligheter som mildt sagt ligger på rekke og rad. Det samme gjør Moskvas nattlige tilbud, og byens yrende uteliv ble også tatt svært alvorlig selv om lite kan sammenlignes med "Svanesjøen" eller "Aida" på Bolshoi....

En stor takk til alle som var med på å gjøre turen til det den ble - en mer sosial og positiv gjeng skal man lete lenge etter! Og ikke minst takk Stein Ugelvik Larsen samt resten av instituttet for all hjelp og støtte i planleggingsprosessen!

Bilder fra turen vil etter hvert bli lagt ut på hjemmesiden og vi ser frem til russlandsfest til høsten!!

Turkomiteen

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for sammenliknende politikk
Adr: Christiesgt. 15, 5007 Bergen
Tlf: 55 58 21 75/78. Faks: 55 58 94 25
Instituttstyrer:
Professor Stein Kuhnle
Kontaktpersoner:
Terje Knutsen
Terese Zeil

2/02

Nye bøker

Stein Rokkan på Sunnmøre?

Etter flere års arbeid er vi nå i havn med en to-bindis ny-utgave av sunnmørspresten Hans Strøms berømte verk fra 1762-66: *Physisk og Oekonomisk Beskrivelse av Fogderiet Sundmør* (red. Stein Ugelvik Larsen). Det har vært et komplisert arbeid å overføre originalen fra frakturkrift ("gotisk") til latinske bokstaver, sette sammen tillegg og lage register. Nils Tore Omreng, som har vært min assistent over flere år, har gjort et grundig arbeid med dette og Brit Rønningen har bistått i slutfasen med registeret. Poenget med denne nyutgaven er å aktualisere en av de store klassikerene i lokalstudier i den tidligste fasen av norsk vitenskaps-historie og samtidig gjøre den lesbar for en større allmenhet.

I innledningen til ny-utgaven har jeg brukt innslag av komparativ teori for å begrunne hvorfor denne klassikeren kan ha interesse for statsvitere som har sans for makro-historie eller historisk sosiologi.

I Stein Rokkans studier av by-beltet i Europa har han understreket hvordan "interface-peripheries" har en «beskyttende» effekt ("buffere") for å opprettholde autonomi for små-statens "likevekt" inne i selve by-beltet. På Sunnmøre opprettholdes autonomien i periferien ved at de utvendige sentra (Bergen og Trondheim) holder hverandre i balanse nettopp der. I motsetning til "by-beltet" og periferi-buffer, har jeg derfor brukt Rokkans idé til å forklare autonomi som likevekt mellom sentra. Rokkan manglet en forklaring på hvorfor de små by-sentrene var i likevekt og ikke "spiste hverandre opp" innenfor bufferen av "interface-peripheries". Hans Strøm så heller ikke dette med 'balanse' da han skrev sin bok, siden han i rasjonalismens tidsalder ("Opplysningstiden") var mest opptatt av å «se Guds system i naturen». Men vi kan i dag bruke Strøms verk til på den ene siden å teste ut tilstedeværelsen av "autonom balanse", og på den andre

SamPol aktuelt

siden forklare hvordan politisk balanse henger sammen med den økologiske balanse som Strøm beskriver i Bind 1 av "Beskrivelsen". Betydningen av denne boken er derfor at den gir mulighet til å gå nærmere inn i sentrum-periferi-relasjoner enn tidligere og at vi derfor kan få bedre innsikt i dynamikken i forhold over tid.

I boken om statistikkens historie i Norge, som kom ut i fjor, ble Hans Strøm omtalt som den første, store pioneren som laget omfattende statistikk og tabeller over befolkningen i Norge. Han har detaljerte oversikter over sammensetningen i hvert prestegjeld og tilhørende annek, og kommenterer resultatene i teksten.

Stein Ugelvik Larsen

Lov og Struktur på engelsk

Første bind i serien fra Lov og Strukturprosjektet er nå publisert på engelsk: *Theory and Methods in the Social Sciences*. Textbook for First Year Social Scientists, Columbia University Press/Social Science Monographs (red. Stein Ugelvik Larsen). Boken drøfter ulike "grunnlags-teorier" som er felles for de samfunnsvitenskapelige disiplinene og teorier som er mer spesifikt disiplin-relaterte. I sluttkapittelet drøftes veier å gå for å bruke teorier til å formulere konkrete problemstillinger i forskningsprosessen.

Stein Ugelvik Larsen

Dr. Disputas

Reformer i akademien

Cand. polit. og siv. øk. Nicoline Sidsel Frølich disputerte fredag 12. april 2002 for dr. polit.-graden ved Universitetet i Bergen med avhandlingen:

**"Kunnskapens pris
– regnskapets time?"**

Iverksettning av mål- og resultatstyring i norske universiteter.

Innføring av mål- og resultatstyring var en stor reform i offentlig sektor på 1980-tallet. I 1987 ble det vedtatt at virksom-

hetsplanlegging skulle iverksettes i alle offentlige virksomheter, også universitetene. Reformen møtte stor motstand i universitetsmiljøet.

Det er en rådende oppfatning at motstanden mot reformene skyldes at reformenes verdigrunnlag kom i konflikt med akademias verdigrunnlag: økonomisk effektivitet mot forskningens frihet. Avhandlingen undersøker hvordan iverksettningen av reformen kan forstås som et møte mellom ulike (normative) virkelighetsoppfatninger. Denne måten å analysere iverksettingsprosessen på viser at motstanden mot reformene i akademien var nyansert og likeså måten reformene ble legitimert på. Avhandlingen bidrar til å utdype og nyansere rådende oppfatninger av hvordan iverksettningen av reformen skal forstås.

Personalia:

Nicoline Sidsel Frølich (1965) kommer fra Oslo. Hun ble siviløkonom ved Norges Handelshøyskole i 1989 og cand. polit. med hovedfag i sammenliknende politikk ved Universitetet i Bergen i 1993. Hun har blant annet praksis fra universitetsadministrasjon og er ansatt som universitetsstipendiat ved Institutt for sammenliknende politikk ved Universitetet i Bergen fra 1998. Siden 1999 har hun hatt arbeidsplass ved Institutt for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Opponent under disputasen var:

1. opponent: Lektor Hanne Foss Hansen, PhD, Københavns Universitet.
2. opponent: Professor Tore Lindbekk, NTNU. Det tredje medlemmet i komiteen var: Førsteamanuensis dr. polit. Gunnar Grendstad, Universitetet i Bergen. Disputasen ble ledet av dekanus professor Alf Erling Risa.

Semesterstart høsten 2002

Orienteringsmøter:

- Grunnfag: 22/8, kl. 09¹⁵
Stort auditorium, L. Meltzers hus
- Mellomfag: 22/8, kl. 11¹⁵
Lite auditorium, L. Meltzers hus
- Hovedfag: 22/8, kl. 10¹⁵
Stort auditorium, L. Meltzers hus

Konferanser

China

and the Nordic Countries

Torstein Hjellum og Stein Kuhnle deltok på den internasjonale konferansen om 'China and The Nordic Countries' ved Nordic Centre, Fudan University, Shanghai, den 22. april. Hjellum holdt et innlegg om 'China' Modernized Leadership', og Kuhnle om 'Nordic Welfare States in Perspective'. Konferansen ble arrangert av Nordic Centre i samarbeid med European Centre ved Fudan og Chinese Society of Nordic Studies (v/ Chinese Academy of Social Sciences, Beijing).

Nordic-China Women and Gender Studies

Den første "Nordic-China Women and Gender Studies Conference" finner sted ved Nordic Centre, Fudan University, i dagene 19.-22. november 2002. Temaet er "Re-negotiating the Politics of the Public and the Private: Gender and Politics in China and the Nordic Countries".

For mer informasjon:

<http://eurasia.nias.ku.dk/norwag/>.

Gjest

Suada Buljubasic

University of Sarajevo

Faculty of Political Sciences

Skenderija 72, 71000 Sarajevo

e-mail: suadabuljubasic@hotmail.com

I completed my studies at the Faculty of Political Sciences at Social Work Department in Sarajevo, as well as the postgraduate study «Bosnia and Herzegovina in Modern World». I have just completed my Ph. D. thesis. The topic is «Contemporary theory and practice of social integration of children without parental care» at the Faculty of Political Sciences, University of Sarajevo.

I am employed at the Faculty of Political Sciences, Social Work Department, as Senior Assistant in the subjects «Comparative Systems of Social Policy» and «Social Development and Social Planning».

Other fields of my interest are human rights and freedom.

In the modern world, human rights and freedom are easily accepted in almost all countries of the world, both by declarations and constitutions. However, when effective implementation and protection thereof are subject to an analysis then different levels of

discrepancy between prescribed rights of freedom and the implementation of these rights in every-day practice are evident.

In this regard, Bosnia and Herzegovina is no exception. It is hard to find any objection to the rights and freedoms prescribed in the Dayton Constitution, and even in the entities' constitutions. Perhaps Bosnia and Herzegovina is an exception after all, because the disparity between proclaimed and exercised rights is far deeper than

in other democratic countries of the world. In other words the basic, classical rights are not being exercised in large parts of Bosnia and Herzegovina.

Scandinavian countries have accepted many refugees from Bosnia and Herzegovina. After this research I would like to show an impact of human rights violations onto return of refugees and displaced people. I took part at the Conference «The Balkans: Searching for Solutions» which was held in Bergen, 10-11th May 2002.

Master Course in Chinese Politics

at Nordic Centre, Fudan University, Shanghai, China

November – December 2002

The course is an academic joint venture between School of International Relations and Public Affairs at the Fudan University and Department of Comparative Politics at the University of Bergen. The course is estimated to last for six weeks - giving 10 credits in the European system, equal to 1/6 of an academic year.

The course is facilitated and organized by the Nordic Centre.

The academic responsible for the course is Chen Mingming from Fudan University and Torstein Hjellum from Bergen University.

The lectures will be given by Chinese and Norwegian scholars. The course will be offered to Nordic (master and bachelor level) and Chinese students.

The course will start November 1st, 2002.

Examination: writing of essay. Graded according to the international standard (A - F)

For Norwegian students Statens lånekasse covers tuition fee (gebyrstipend) and travel expenses (70% as scholarship and 30% as loan). Nordic Centre cover accommodation at Fudan.

For further information, contact Torstein Hjellum or Aino Hag, Department of Comparative Politics.

Torstein Hjellum: torstein.hjellum@isp.uib.no, Ph. 55 58 21 73

Aino Hag: aino.hag@isp.uib.no, Ph. 55 58 94 79

Bachelor i sammenliknende politikk fra 2003

Styret ved instituttet har nå vedtatt den nye studieplanen for bachelor-studiet i sammenliknende politikk. Fra 1.1. 2003 vil instituttet tilby modulerte emnekurs på grunnfagsnivå (100-nivå), fra 1.8.2003 på mellomfagsnivå (200-nivå).

De nye emnene som tilbys fremgår av tabellen nedenfor:

Kode	Navn	Studiepoeng	Semester
SAMPOL101	Innføring i sammenliknende politikk	10	V/H
SAMPOL102	Samfunnsvitenskapelig metode	15	H
SAMPOL110	Stats- og nasjonsbygging - institusjoner og aktører	30	V
SAMPOL115	Demokrati og demokratisering	15	H
SAMPOL210	Bacheloroppgave	10	V
SAMPOL212	Politisk organisering	10	V
SAMPOL214	Politisk styring og økonomisk politikk	10	V

SAMPOL 101 vil gi en introduksjon til fagets historie, sentrale problemer, tilnærminger og metoder. I tillegg legges det vekt på å presentere og problematisere en eller flere dagsaktuelle politiske hendelser, nasjonale eller internasjonale.

SAMPOL 102 vil gi en generell innføring i samfunnsvitenskapelige metoder, med vekt på ulike opplegg for innsamling og analyse av forskjellige typer data.

SAMPOL 110 vil gi en teoretisk innføring i de historiske og strukturelle vilkårene for stats- og nasjonsbygging i Europa, samt en empirisk belysning av europeiske politiske systemers utvikling og struktur. Emnet vil legge vekt på variasjoner mellom land og på hvordan likheter og forskjeller kan forklares.

SAMPOL 115 vil gi en bred innsikt i vilkårene for demokrati og demokratisk utvikling, måter å organisere demokratiske politiske systemer på, samt hvordan overgang til demokrati kan skje.

SAMPOL 210 skal skrives ut fra valgfritt tema. Det anbefales at oppgavetema og problemstilling velges med utgangspunkt i de tematiske emner som det til enhver tid undervises i ved instituttet. Studenten kan også velge å ta utgangspunkt i tema som det ikke undervises i, men da i samråd med instituttet. Bacheloroppgaven skal være på 4000 ord.

SAMPOL 212 vil gjennomgå modeller for hvorledes partier vokser fram som organisasjoner, deres forhold til andre former for kollektiv politisk organisering og hvorledes endring foregår i politiske partier. Deretter gjennomgås noen sentrale egenskaper ved partier i moderne demokratier.

SAMPOL 214 vil fokusere på det sammenliknende studiet av offentlig politikk og på partikonstellasjoners og politiske regimers betydning for offentlig politikk. Emnet tar for seg sentrale områder av moderne staters offentlige politikk: økonomisk politikk og velferdspolitikk.

Det vil være mulig å gå opp til eksamen i alle emner hvert semester, selv om det ikke tilbys undervisning. Fra 1.8. 2003 endres også karaktersystemet til bokstavkarakterene A-F.

Terje Knutsen

The International Community, NATO and the Altered International Security Environment after 11th September 2001 26th - 29th March 2002, Portoroz, Slovenia

Med støtte fra Utenriksdepartementet deltok fire hovedfagstudenter og Terje Knutsen fra instituttet samt fire kadetter fra sjøkrigsskolens andre avdeling på seminaret som ble avholdt ved Slovenias mikroskopiske kyststripe mot Middelhavet i påskeuken.

Slovenia er et av de søkerlandene som står lengst frem i køen hva gjelder både EU- og NATO-medlemskap og i den anledning arrangerte den slovenske ekvivalenten til den Norske Atlanterhavskomiteen et seminar som i stor grad gikk ut på hva et NATO-medlemskap egentlig innebærer for små land som Slovenia og for såvidt også Norge i dagens sikkerhetspolitiske verdensbilde. Vi ble kjent med seminaret igjennom Profes-

sor Kuhnle sine kontakter i Slovenia. Vi søkte og fikk støtte av UD til vår deltakelse, slik at dette ble mulig gjort på tross av en ellers slunken studentøkonomi. Seminaret var meget interessant og utbyttet lå på flere nivåer, for det første var det svært overraskende å se hvordan man oppfattet NATO som organisasjon i søkerlandene (det var også deltakere fra Baltikum og andre land på Balkan). Reaksjonen på undertegnede og enkelte av kadettene i sine innlegg i debatten om hva et NATO-medlemskap egentlig innebærer, må kunne sies å ha vært noe annerledes enn forventet. Illusjonen om hvert enkelte lands vetorett (som rett nok står i NATO sitt regelverk) ser ut til å leve i beste velgående i disse søkerlandene

– da det ble påpekt at en koalisjon av Luxemborg og Island neppe ville ha all verdens betydning for NATO sin politiske og militære strategi, ble dette møtt med vanntro blant enkelte av deltakerne, som muligens hadde et noe blåøyd forhold til demokrati i internasjonale organisasjoner av denne typen. Den Tsjekiske ambassadøren i Slovenia påpekte også at det var en økonomisk side av medlemskapet, noe som også så ut til å ha vært et underkommunisert poeng i den pågående debatten. At man forpliktet seg til endel materiell investeringer for å komme opp på et kompatibelt nivå med sine samarbeidspartnere virket ganske ukjent blant en del av de yngre deltakerne. Det siste er vel et ganske viktig